

Béda

Školní časopis Základní školy Bedřicha Smetany v Lanškrouně

Číslo 3

Ročník 28.

Jaro 2023

10 Kč

Co v tomto čísle najdete?

Ze školy	Lambada léto 2023	2	Ze školy	Hromnice	15	
	Vybarvi obrázek	3		Okénko do světa deskových her	16	
	Zdravohrátky	4		Rozhovor s Denisou Celou, bývalou žákyní naší školy	17	
	IT-SLOT	4		Rozhovor se zpěvačkou Bárou Basikovou	18	
	Olympiáda z českého jazyka	5		Slavné osobnosti zdraví Bědu	19	
	Tvořivé dílny v budově 1. a 2. tříd na Palackého ulici	5		Havraní křídla	20	
	Předvánoční turnaj v minikopané	6		Pro chvíle oddechu	Prevence násilí – malý kvíz	20
	Výstava betlému a skřítků	7			Jarní německá luštěnka	21
	Vánoční turnaj ve florbale	7			Jarní anglická luštěnka	21
	Beseda se spisovatelkou Michaelou Fišarovou	8			Jarní květiny	22
	Literární soutěž Městské knihovny Lanškroun	8			Jarní kvíz	22
	Projekt České spořitelny:	9			Doplň hlavní města těchto států	23
	Abeceda peněz	9			Výherci z minulého čísla	24
Vánoce s Erasmem	10					
Školní parlament	12					
Trocha environmentální výchovy	13					

Redakční tým pro školní rok 2022–2023

Tereza Čadová, V. A
Kateřina Krátká, VIII. A ZŠ - Dobrovského
Klára Langrová, VIII. C
Sofie Šmídová, VIII. C
Yong Tuyen Trinh, VIII. C
Karolína Zemanová, VIII. C

Pedagogové
Mgr. Eva Doubravská
Mgr. Martina Fiebigerová
Mgr. Miloslav Janků
Mgr. Pavel Dobšíček
Mgr. Jaroslava Urbanová
Martina Komrsková

Nechceš psát písemku?

Snadná pomoc. Zkus Lambadu!

Doplň políčka ve vedlejším okénku a výstřížek
vhod' do Bédovy schránky do středy 3. května 2023.

Lambada léto 2023

Jméno:

Příjmení:

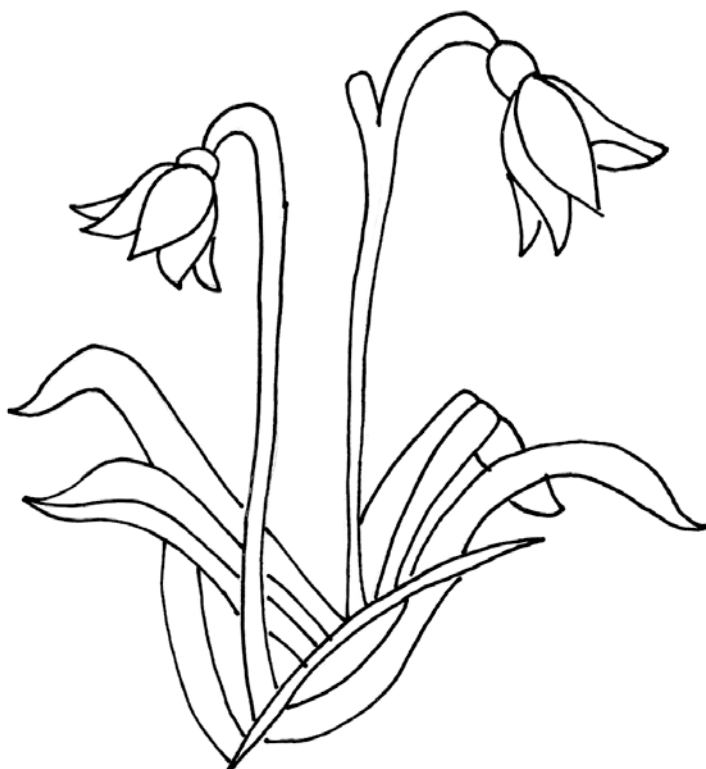
Třída:

Vybarvi obrázek

Vybarvený obrázek podepiš, poznač svoji třídu a poté vhod' do Bédovy schránky.

Autorka obrázku: Denisa Celá, bývalá žákyně ZŠ Smetanova

Autorka obrázku: Viktorie Břízová, VI. B

Zdravohrátky

Autorky: K. Jandová, L. Marešová, V. Petruňová, R. Tejklová, E. Skalická

Dne 16. 11. 2022 jsme se za doprovodu p. Smolové zúčastnily zdravohrátek v Ústí nad Orlicí. Program byl pestrý a odnesly jsme si nové zážitky. Jsme rády, že jsme se této akce mohly zúčastnit.

IT-SLOT

Autorka: Mgr. Miriam Mitvalská

Žáci osmých a devátých ročníků se v listopadu 2022 zúčastnili soutěže IT-SLOT. Tato soutěž je zaměřena na logické myšlení, znalosti z matematiky a informatiky. V informatice musí znát učivo zaměřené na hardware, software, internetové propojení, komunikaci dvou počítačů atd. Nominace do celostátního kola unikla některým opravdu o „fous“, ale je to pro nás zase podnět ještě k většímu úsilí a pili pro příští školní rok.

Do 13. ročníku se přihlásilo z naší školy 39 žáků. Toto je prozatím největší účast. Všechna jména tu uvádět bohužel nemůžu, ale zmíním alespoň první tři místa za naši školu:

101. místo Karolína Laichterová IX. B

119. místo Jakub Vaníček VIII. C

132. místo Karolína Kseňáková VIII. A

Za zmínku stojí, že soutěžilo celkem **8 284 žáků ze 187 škol** z celé České republiky. **Naši žáci se umístili do první poloviny a škola se dostala mezi TOP 10 škol s nejvyšším průměrným počtem bodů na žáka.**

Mám radost z hezkého umístění a všem soutěžícím v tomto ročníku moc gratuluji!!!

Olympiáda z českého jazyka

Mgr. Jaroslava Urbanová

Na sklonku listopadu 2022 se sešli jazykově tvořiví žáci z osmých a devátých tříd, aby poměřili své znalosti a dovednosti v mateřském jazyce. V první části soutěže si lámali hlavu nad různými jazykovými oříšky ve slovech i větách a v druhé části soutěže psali slohovou práci na téma Na listopadu se mi líbí/nelíbí...

Nejlépe se celkově dařilo Karolíně Laichterové, v těsném závěsu za ní se umístila Veronika Kutnarová, obě z IX. B, a na bronzové pozici skončil Tomáš Prokop z IX. A.

Všichni zúčastnění prokázali obrovské úsilí a trpělivost, všichni se snažili a všichni předvedli dobrou úroveň českého jazyka.

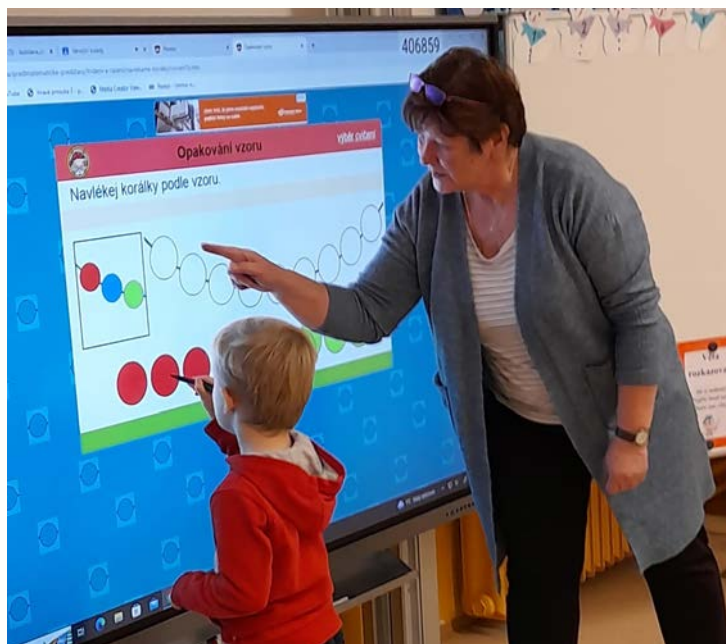

Tvořivé dílny v budově 1. a 2. tříd na Palackého ulici

Autorka: Mgr. Ladislava Zachařová

Fotografie: Hajzlerová, Zachařová

Ve středu 7. prosince 2022 se v rámci Dne otevřených dveří konaly také Tvořivé dílny v budově 1. a 2. tříd na Palackého ulici. Stalo se již tradicí, že tyto dílny navštěvují hlavně rodiče se svými předškoláky. Tentokrát všechny návštěvníky čekal příjemný předvánoční program. Za zvuků vánočních koled si prohlédli prostory školy. Na interaktivní tabuli si děti zkusily namalovat obrázek a v jednoduchých programech označovaly správné řešení. Potom si mohly vyrobit krásný vánoční stromček nebo stojánek s ubrouskem na štedrovečerní stůl. Některým dětem se ani nechtělo jít domů. Věříme, že se všem v naší školičce líbilo.

Předvánoční turnaj v minikopané

Autorka: Mgr. Eva Böhmová

V předvánočním čase proběhl 7. 12. 2022 v hale Na Střelnici turnaj 5. ročníků v minikopané. Akci pořádal DDM Damián Lanškroun.

Naši školu reprezentovali žáci z V. A ve složení: Dominik Bednář, Filip Flídr, Lukáš Boháč, David Švarc, Jakub Langr, Matylda Nováková a Pavel Janko.

Našemu družstvu se podařilo porazit všechny týmy ze sousedních škol – Dobrovského, 2x Al. Jiráska i Rudoltice. Zaslouženě zvítězili a vybojovali 1. místo. Naše sestava byla jedinečná i v tom, že jsme měli hráčku. Dalším bonusem bylo ocenění Filipa Flídra, jako nejlepšího hráče turnaje.

Vítězům moc gratulujeme a přejeme mnoho dalších sportovních úspěchů.

Výstava betlému a skřítků

Autorka: Mgr. Jana Fryaufová

Ve středu 21.prosince 2022 jsme navštívili s žáky ze IV, B lanškrounské muzeum a opět po roce jsme viděli krásný vyřezávaný betlém od řezbáře pana Bedřicha Šilara. Obdivovali jsme mnoho lanškrounských osobností vytvořených z lipového dřeva. Nejnovější figurkou je Jáchym Čermák, puškař ze známého lanškrounského puškařského rodu a Jitka Boučková, která se zasloužila o Městské muzeum Lanškroun. Je to úžasná práce. Potom jsme si prohlíželi výstavu Svět skřítků a trpaslíků. Už víme, jaký je rozdíl mezi skřítky a trpaslíky. Dozvěděli jsme se od pana Karla Uhlíře, že byl v Čechách vyroben první zahradní trpaslík na světě. Na výstavě bylo více jak 200 exponátů.

Vánoční turnaj ve florbale

Autor: Mgr. Pavel Klein

Před vánočními prázdninami proběhl na naší škole turnaj ve florbale pro 8. – 9. ročníky. Žáci naší školy tak měli možnost změřit své síly s ostatními třídami. Sešlo se dohromady 5 týmů, ve kterých hrál výběr žáků ze tříd VIII. A, VIII. B, IX. A, IX. B a IX. C. Všechny třídy se vzájemně utkaly proti sobě a závěrem došlo ke sečítání bodů a finálovým zápasům o první tři místa. O třetí místo bojovali statečně žáci IX. B a VIII. B, vyhrála třída IX. B. Samotné finále o první dvě místa pak patřily třídám VIII.A a IX. A, které zaslouženě vyhrála třída VIII. A. Žáci dostali za první tři místa sladkosti podle umístění. Všichni byli spokojeni, že si mohli v předvánočním čase zpestřit poslední dny tímto turnajem, ať už při hře nebo alespoň sledováním a fanděním v samotném průběhu turnaje.

Beseda se spisovatelkou Michaelou Fišarovou

Autorka: Sofie Šmídová VIII. C

Dne 5. ledna 2023 třídy VII. A a VIII. C byly na besedě se spisovatelkou Michaelou Fišarovou. Mluvílo se o knize Nikolina cesta a všeobecně o celém procesu psaní knih. A ptáte se, o čem kniha je? Hned vám to povím... Hlavní postavou je, jak už napovídá název, dívka jménem Nikola. Chodí do 9. třídy a jako spousta z nás dětí prožívá různé trable. Jenže kdo by mohl tušit, že zažívá domácí násilí. Zemřel jí totiž otec a její matka si našla jiného muže... Zdeňka. Zdeněk je však na Nikolu, jejího mladšího bratra Martina a jejich matku zlý, a proto ho dívka pochopitelně nemá ráda. Jak kniha dopadne, už však musíte zjistit sami.

Doporučuji vám stavět se buď ve školní, nebo lanškrounské knihovně. Možná budete mít štěstí a knížky nebudou vypůjčené.

Autorka: Mgr. Jaroslava Urbanová

Jsme rádi, že nás ředitelka Městské knihovny Lanškroun pozvala. Spisovatelka Michaela Fišarová, ve své profesi učitelka anglického a českého jazyka, dostala za tuto knihu v roce 2013 ocenění Zlatá stuha. Výroční cena Zlatá stuha je každoročně udělována tvůrcům nejlepších knih pro děti a mládež vydaných v českém jazyce. Vyprávění autorky bylo na besedě prostrídáno ukázkami z knihy, a to v hereckém podání pana Miroslava Reila, který uměl celé kapitoly z paměti.

Literární soutěž Městské knihovny Lanškroun

Autorka: Mgr. Jaroslava Urbanová

Na podzim vyhlásila Městská knihovna Lanškroun X. ročník literární soutěže. Soutěže se mohli zúčastnit žáci a studenti z Lanškrounska, na výběr měli prózu na téma Ztřeštěný nápad nebo První chyba a poezii na téma Za kapkou rosy. Z naší školy se bohužel nepřihlásil nikdo v kategorii 9–11 let, ale na druhém stupni (kategorie 12–14 let) vyslyšelo výzvu 6 žáků z VIII. C. Anička Kněžourová psala o ztřeštěné narozeninové oslavě, Šárka Pluhařová psala o ztřeštěném útěku z nemocnice, Bárt Komrska psal o ztřeštěném nápadu chovat neobvyklé domácí mazlíčky, Ben Komrska psal o farmářově prvním pochybení, Anička Uong psala o první a poslední chybě a o andělských křídlech a Sofie Šmídová psala o ztřeštěné mikulášské nadílce. Soutěže se také zúčastnila členka redakčního týmu Bědy Kateřina Krátká s básní O kapce rosy. Celkem se v soutěži sešlo 64 příspěvků. Pětičlenná porota bodovala jednotlivé práce a součet bodů rozhodl o výsledcích. Ačkoli jsme měli hned několik železáků v ohni, v náročné konkurenci uspěly shodně na 2. místech Sofie Šmídová (próza) a Kateřina Krátká (poezie). Slavnostní předávání ocenění proběhlo odpoledne 7. prosince 2022 na lanškrounské radnici.

Projekt České spořitelny: Abeceda peněz

Autorka článku i fotografií: Mgr. Ladislava Zachařová

Žáci ze 2. tříd se zapojili do projektu finanční gramotnosti s Českou spořitelnou s názvem Abeceda peněz. Interaktivní formou nejdříve odpovídali na zálučné otázky v kvízu týkající se finanční gramotnosti. Měli například rozhodnout, zda si paní učitelka může za svůj měsíční plat zajít k holiči nebo si koupit nové auto, zda je dražší máslo nebo tvaroh, popř. zda v rámci úspor svých peněz mohou jezdit zadarmo autobusem.

Potom nás ve škole navštívila pracovnice České spořitelny paní Andrea Dlouhá. Žáci se seznámili s pojmy příjem a výdej, rozpočet rodiny a peníze. Budeme také učit nakupovat. Ve třídě jsme si proto vytvořili obchod. Učíme se tu prodávat a nakupovat zboží, zaplatit nákup i vrátit správnou částku.

V hodinách matematiky budeme řešit další úkoly z finanční gramotnosti.

Vánoce s Erasmem

Autorky: Mgr. Tereza Mannová a Mgr. Tereza Krsková

Víte, že děti ve Španělsku musí na dárky čekat až do 6. ledna, protože jim je nosí Tři králové? A že v Itálii nosí dětem dárky hodná čarodějnice Befana? U nás na škole už to spousta dětí ví, protože jsme letos slavili Vánoce s Erasmem. Páťáci a čtvrtáci vyráběli pro děti z partnerských škol vánoční přáníčka. S páťáky jsme si v hodinách povídali o tom, jak děti ve Francii, Itálii a Španělsku tradičně Vánoce slaví. Poslední hodinu před prázdninami si pak děti mohly získané znalosti ověřit při společné týmové bojovce. Starší děti z klubu Erasmus+ si zase zasoutěžily při oblíbeném Kahootu.

Názory dětí:

Bavilo mě dělat přání a bojovka. V bojovce moje skupina vyhrála. Vymyslely to nej učitelky Mannová a Krsková.

Mikuláš Frebort, V. B

Bavilo mě hrát hry a vystřihovánky.

S pozdravem Staník Míhulka, V. B

Moc se nám líbila vánoční bojovka. Dozvěděli jsme se, jak v Itálii, Španělsku a Francii slaví Vánoce a překvapilo nás, že ve Španělsku na Vánoce jedí krocana s houbama. Ve Francii říkají Veselé Vánoce Joyeux Noël a v Itálii dostávají dárky dvakrát.

Anežka Skalická a Eliška Buřvalová, V. B

Bojovka se mi líbila, byla to velká sranda. Moc mě to bavilo a strašně se nám líbila přáníčka.

Míša a Maru, V. A

Otázky a aktivity mě bavily.

S pozdravem Antonín Mareš, V. B

Every activity was very funny and I enjoyed it.

Jonáš, V. B

Mě se to moc líbilo a těším se na další vánoční bojovku.

Zdenda a Herman z V. A

Nejpěknější bylo, že jsme poslali přáníčka. Dostali jsme přáníčka z jiné země a ta jsou moc krásná.

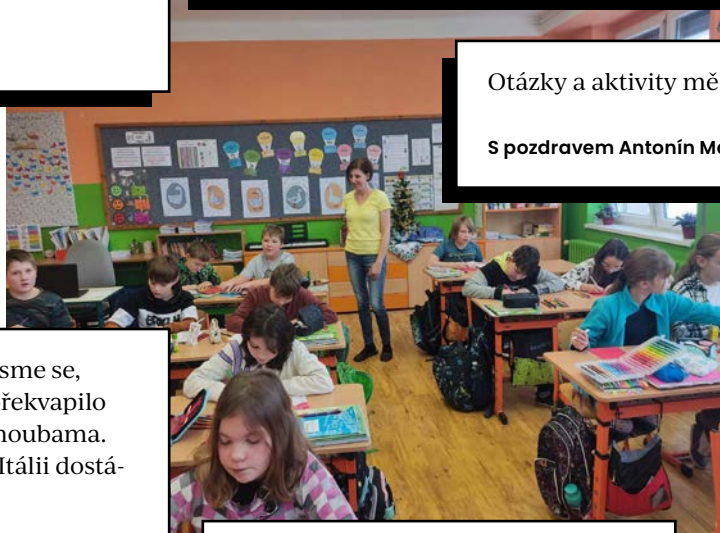
Naty a Lucka z V. A

Vánoce jsou můj nejlepší svátek v roce. Ve škole to bylo před Vánoci zábavné, těšil jsem se, co dostanu.

Matyáš Havelka, V. B

Nám se líbilo, že jsme zjistili, jak slaví Vánoce v jiných zemích.

Matylda a Lucka z V. A

Školní parlament

Autor: Mgr. Pavel Dobšíček

Fotografie: Mgr. Martina Fiebigerová

Školní parlament (ŠP) na naší škole je již tradicí, která pokračuje i v současné době. Úzce spolupracuje s vedením školy a koordinátory z řad vyučujících. V letošním roce vedou parlament: Mgr. Martina Fiebigerová (EVVO) a Mgr. Pavel Dobšíček (metodik prevence).

Do žákovské samosprávy jsou zvoleni na začátku školního roku vždy dva zástupci z každé třídy. Je potřeba říci, že ŠP je dobrovolný. V tomto školním roce začal fungovat i městský parlament, kterého se zúčastňují i žáci z naší školy.

V lednu se již uskutečnilo třetí setkání ŠP, kde se řešila různá témata, nápady a náměty žáků. Převážná část dotazů se týká provozu školy a jejich drobných úprav o oprav. Žáci prokazují starost o příjemné prostředí školy. Velké téma jsou i sportovní kurzy. V letošním roce je velký zájem o turistický kurz. Kam? To dostali za úkol zjistit zástupci 9. ročníku a poptat se na zájem, náplň a zjistit přibližnou cenu celého kurzu. Musíme uznat, že se toho „devátáci“ ujali s elánem sobě vlastním a v blízké budoucnosti bude jasno, kam se pojedí „túrovat“. Zatím vyhrává oblast Jeseníků a jeho okolí.

Co se ještě probíralo? Zapojení zástupců do aktivit školy (Velikonoční jarmark, Den Prevence a EVVO, sportovní soutěže), kde mohou poznat, že některé věci nejsou tak jednoduché jak se „tváří“.

Je potřeba zástupce ŠP pochválit za podnětné připomínky a těšíme se, co dalšího se nám povede společnými silami zvládnout.

Trocha environmentální výchovy

Autorka: Mgr. Martina Fiebigerová

Novinky z Recyklohraní

Najdi Elektrosaura

Nový úkol týmu Recyklohraní se věnuje třídění a recyklaci elektroodpadu. Pokusíme se pátrat po starých, nepoužívaných či nefunkčních elektrospotřebičích. Vysloužilý elektrospotřebič nemusí překážet, můžeme ho předat k recyklaci – poslouží jako zdroj cenných surovin.

Recyklace je ovšem až koncové řešení. Snažme se nový výrobek využívat co nejdéle. Každý takový výrobek totiž představuje zátěž pro životní prostředí. Do budoucna je nutné změnit naše myšlení, odmítat nadbytečnou spotřebu, věci používat opakovaně, opravovat je a pokud už opravdu doslouží, předat je k recyklaci. Angličtina k tomu má pravidlo šesti R: Rethink → Refuse → Reduce → Reuse → Repair → Recycle.

Zadání úkolu Najdi Elektrosaura najdete na webu Recyklohraní v sekci Úkoly. Najdete-li doma opravdového Elektrosaura, vyfoťte ho a fotku pošlete do naší redakce spolu s vašimi údaji (jméno, třída, popis a stáří elektrospotřebiče).

„Jedině příroda dělá velké věci zadarmo.“
René Descarte, francouzský filosof

Uklidme Česko

Jaro už je ve vzduchu a my se opět se školou zapojíme do úklidu přírody. Hlavním úklidovým dnem je tentokrát 1. duben. My si ale úklid posuneme co nejbližší ke Dni Země – věřím, že příroda se na nás usměje. Pojďme se nyní podívat na rok 2022 v číslech. Vyzkoušej si naši „tipovačku“ a zasoutěž si o krásné ceny!

Uklidme Česko

1. Kolik úklidů bylo zaregistrováno v roce 2022?
a) 4 687
b) 2 687
c) 6 687	3. Kolik se zapojilo dětí?
a) 100 000
b) 140 000
c) 180 000	5. Vzpomenete si, kolik kilogramů odpadu se nám podařilo odklidit v okolí Lanškrouna?
a) 450
b) 350
c) 250
2. Kolik dobrovolníků se loni do úklidu zapojilo?
a) téměř 150 000
b) téměř 170 000
c) téměř 200 000	4. Kolik tun odpadu se z přírody odklidilo?
a) 730
b) 1 730
c) 2 730	

Pojďme společně pomoci naší přírodě – pomůžeme tím sami sobě.

Ohlédnutí za Plackománií

Ráda bych vám ještě jednou poděkovala za podporu v naší Plackománii, která proběhla před Vánocemi. Akce se uskutečnila za podpory Sdružení rodičů a přátel školy, a to ve prospěch útulku Pet Heroes Lanškroun.

Díky vám se vybralo krásných 5 000 Kč, které byly využity na operaci pejska Charlieho. Vzpomínáte? Krásný pejsek, který měl nádor. Operace se zdařila, pejsek se zcela uzdravil a užívá si svého podzimu života s novou majitelkou a společnicí. Kéž by takto šťastně skončily všechny smutné příběhy.

Pejsky v útulku můžete navštívit v otevíracích hodinách pro veřejnost a vzít je třeba na procházku. A pokud přemýšlíte o nějakém psím parťákově, určitě se porozhlédněte i tady.

Útulek pořádá různé akce, o kterých vás budu i nadále informovat. Před Velikonocemi se dočkáme akce Štěkání na zajíčka. Obdobná akce proběhla před Vánocemi a byla velice úspěšná. Lidé pejskům a kočičkám donesli pod vánoční stromeček 472 kg psích a kočičích granulek, 180 kg konzerv a kapsiček a spoustu dalších věcí. Věřím, že i velikonoční akce bude mít velkou odezvu.

Doporučuji také webové stránky útulku (phlanskroun.cz), kde se kromě aktualit můžete dočíst, jaká zvířátka se právě na útulku nacházejí, jak můžete pomoci a co to je a jak funguje adopce na dálku.

Děkuji, že pomáháte a užijte si krásné a voňavé jaro plné dlouhých procházek.

Hromnice

Autor: Mgr. Miloslav Janků

2. února si připomínáme svátek Hromnic a nově také slaví svůj svátek nositelky jména Nela. Pomalu a jistě se z našeho povědomí vytrácí původní význam hromničního svátku a v paměti, zejména starší generace, přežívají tradované pranostiky, vážící se k svátku Hromnic.

Je třeba si připomenout, že Hromnice je nejen ženské jméno, ale i název obce na Plzeňsku s přibližným počtem 1300 obyvatel a zejména křesťanská tradice. Ženské jméno Hromnice bylo velmi málo frekventované a dnes u nás není žádná nositelka tohoto jména. Z jazykového hlediska je toto jméno ženského rodu a náleží k pomnožným podstatným jménům.

A jak je to s pomalu zapomínanou křesťanskou tradicí? 40 dnů po narození Ježíše Krista - 2. února, si římskokatolická církev od 60. let 20. stol. připomíná svátek Uvedení Páně do chrámu. Liturgická podoba tohoto svátku se ustálila v 5. stol. n. l., kdy věřící pořádali světelný průvod se špalírem hořících svící, kterým kráčel kněz se svými pomocníky do chrámu sloužit bohoslužbu. Tato vznikající tradice měla za cíl osvitit duše pohanů. Navazovala a přebírala pohanský zvyk smírného průvodu městy, konaného každý 5. rok. Pohané touto tradicí vzdávali hold přírodě, s níž se snažili žít v rovnováze. Při křesťanské ceremonii kněz žehnal svíce nesené v průvodu tzv. hromničky. Samotný lidový název svící a potažmo svátku souvisí s pověrou, že požehnané svíce chrání před bouří, provázenou bleskem a nenadálými přírodními živly. Lidé svíčky zapalovali v bouřkách a jiných přírodních pohromách, v naději odvrátit nebezpečí, které hrozilo. Velmi se obávali blesků, neboť způsobovaly nejen požáry a ztráty na majetku, ale i na lidských životech. Ve svících viděli magickou sílu posvěcení knězem, pro niž je zapalovali v situacích, kdy hrozilo úmrtí blízkého, či již nastalo úmrtí věřícího, aby nemocnému světlo hromničky osvitilo duši a pomohlo k uzdravení, zemřelému osvitilo cestu do království nebeského.

Pohané si bujarými průvody na počátku února připomínali blížící se jaro a prodlužující se den předkřesťanským svátkem Imbolc (Imbolg) 1. února. Dodnes si tento svátek připomínají v keltských zemích západní Evropy, například v Irsku. Křesťani naopak s kajícími vzdávali hold liturgické tradici při bohoslužbách.

Skutečností je, že 2. února je polovina období mezi zimním a jarním slunovratem a očekávaní jara. Den se prodlužuje v našich zeměpisných podmínkách přibližně o 1 hodinu 20 minut.

Nejpozději 2. února se uklízela vánoční výzdoba v kostelích a domácnostech, včetně betlémů, které se pečlivě zabalily a uschovaly na příští Vánoce. V některých oblastech naší vlasti se dochovaly místní zvyky, k nimž bezesporu patří i zvyk z jižních Čech, ze Šumavy, kde obcházel hospodář hned po návratu z kostela s posvěcenou zapálenou hromničkou třikrát včelí úly, což mu mělo zajistit zdravé včely a hojnost medu.

K svátku Hromnic se váže okolo 40 původních pranostik. Některé jsou známé, jiné nám dnes již připadají archaické.

K prodlužujícím se dnům je známá a pravdivá pranostika: Na Hromnice o hodinu více.

Naopak pranostiku Na Hromnice půl píce, půl krajíce vnímáme za archaickou. Dříve tomu tak nebylo, neboť lidé byli zcela závislí na úrodě a svých možnostech. Správný hospodář musel počítat se zásobami úrody z předešlého roku nejen pro potřebu své rodiny, rovněž i pro chovaný dobytek. 2. února měl mít zásoby na polovinu, neboť do nové úrody bylo ještě daleko. V dnešní době globálního světa je situace jiná.

Jiné pranostiky předpovídají budoucí úrodu: Na Hromnice kalužky, urodí se jablka a hrušky.

A jaké bude letošní jaro? Náповědou by nám mohly být pranostiky, vážící se k předpovědi počasí.

- *Svítlí-li na Hromnice slunce, bude zima o šest neděl více.*
- *O Hromnicích déšť, na jaře sníh.*
- *Když na Hromnice ze střech teče, zima dlouho se povleče.*
- *Zelené Hromnice, bílé Velikonoce.*
- *Na Hromnice husa po vodě, na Velikonoce po ledě.*

Svátek Hromnic spadá do lidmi oblíbeného období plesů, zábav a veselí ostatků – masopustu, které končí počátkem čtyřicetidenního půstu před Velikonocemi – Popeleční středou. V letošním roce připadá na 22. února. Jen připomenu, že datum Popeleční středy je pohyblivé a jeho určení je závislé na datu prvního jarního úplňku, a tedy i Velikonoc.

Okénko do světa deskových her

Maškarní bál

Autorka: p. uč. Martina Komrsková

Počet hráčů: 2-5

Doporučený věk: od 8 let

Herní doba: 40 min

Přijměte mé srdečné pozvání na velkolepý maškarní bál, který pořádám v hlavním sále svého hradu! Tradiční občerstvení a nebeská hudba! Přijďte se pobavit!

Zvíře

Maškarní bál je dedukční a blafovací hra se skrytou identitou, kterou lze hrát ve dvou režimech: základní chasnický bál nebo pokročilý magický bál.

Tohoto bálu se může zúčastnit až 8 pohádkových postav: Jeníček, Popelka, Šípková Růženka, Zlý vlk, Červená Karkulka, Rumpelcimprcamp, Královna macecha a Zvíře. Hráč si jednu z postav tajně vylosuje a hraje za ni jedno kolo. Každá postava se vyznačuje tím, že některé předměty má ráda a některých se bojí, např. Popelka má ráda střevíčky, ale bojí se hodin.

Hráč si vezme dvě karty předmětů, z nichž jednu musí dát soupeři a jednu si nechá. Každý musí nasbírat tři karty předmětů, které miluje, aby mohl vyhrát. Pokud ale bude mít dvě karty předmětů, kterých se bojí, hru prohrává. Pokud hráč získá dvě karty předmětů, které mu nevadí, musí na hrací desce označit postavu, která se těchto předmětů bojí. Tím dá ostatním hráčům na vědomí, že on tato konkrétní postava není. V jednotlivých kolech mají hráči k dispozici tři speciální akce, které mohou využít za dvojici karet předmětů.

Cílem hry je zůstat jako poslední skrytá postava a odhalit totožnost co nejvíce postav svých protihráčů. Za každé vyhrané kolo a za správné odhalení dostává hráč žetony růží jako body, které na konci třetího kola určují vítěze hry.

Maškarní bál je krásně zpracovaná hra, má jednoduchá pravidla a zvládne ji hrát i člověk, kterém běžně blafování moc nejde. Nechce-li se vám tedy na maškarní bál mezi lidi, zkuste vyrazit mezi pohádkové postavy.

Kvíz:

Jak se nazývá režim pro pokročilou hru?

Kolik karet stejných předmětů určuje vítězství?

Pro kolik hráčů je hra určena?

Napiš jednu pohádkovou postavu, která se účastní bálu?

Jaké žetony dostávají hráči místo bodů?

Rozhovor

s Denisou Celou, bývalou žákyní naší školy

Vzpomínáš ráda na školní léta strávená na naší škole?

Určitě ano. Bylo to jedno z nejlepších rozhodnutí přestoupit na tuhle školu. Za doby, kdy jsem tam byla já to bylo skvělé. Je mi smutno z toho, že už tam nejsem a hned bych se vrátila. Jak na moji úžasnou třídu, tak na učitelé a celé prostředí pořád vzpomínám. Mé třídě chci samozřejmě poděkovat za to, že mě přijali mezi ně. Moc to pro mě vždy znamenalo. Chybí mi více než bych čekala. Alespoň z téhle školy si nesu vážné super zážitky a vzpomínky. Co mě i nadále těší je to, že jsem pořád v kontaktu s lidmi odsud. Mám pokaždé radost, když je vidím. Za mě nezapomenutelné dva roky. Vrátila bych to i proto, že moje babička s dědečkem bydlí kousek od školy a trávila jsem tam spoustu času, chodila jsem tam vždy po vyučování. Teď už to tak často bohužel nevyjde.

Když se řekne ZŠ Smetanova, jméno kterého učitele (kterých učitelů) se ti vybaví a proč?

Vzpomínám tak nějak na všechny. Vážím si toho, jaký přístup ke mně měli. Líbila se mi otevřenost a upřímnost z jejich strany. Když někoho z nich potkám, dělá mi to radost. I oni byli součástí dvou let po mém boku. Někteří z nich mi dali možnost si uvědomit, že toho dokážu více, než jsem si myslela. Chci Vám všem moc poděkovat a také chci popřát, ať jste šťastní, zdraví a ať se Vám daří v životě. Dodám ještě, že i velké poděkování patří paní učitelce Kosinové, která mi moc chybí.

S jakými pocity jsi vstupovala na střední školu?

Střední školy jsem se trochu bála, ale snažila jsem se do toho všeho dostat co nejvíce pozitivně. Začátek byl skvělý, ale teď už je to bohužel jiné. S naší základkou se to určitě srovnat nedá. Dávám do toho snahu a i když se mi třeba občas něco nepodaří, je důležité si to tolik nebrat. Víím, co mi jde a co ne a podle toho se řídím.

Co studuješ?

Studuji cestovní ruch v Chocni na náměstí. Mé vysněné povolání? Abych byla upřímná, tak se něco najde.

Od mala jsem chtěla být učitelkou. Napadla mě třeba i školka nebo něco kulturního, těžko říct. Uvidím, kam mě cesta zavede a v čem se mi bude dařit.

Co děláš ve volném čase? Máš nějakého koníčka?

Můj volný čas se snažím trávit s přítelem a s rodinou. To je pro mě to nejdůležitější. Potom dělám věci, které mě baví. Koníčků mám spoustu. Mám ráda umění, hudbu, kreslím, čtu knihy, snažím se cokoliv psát nebo tvořit. Dokonce jsem si zamilovala focení a auta. Jsem dost na kreativitu, obdivuji každé maličkosti a ráda zkouším nové věci. Snažím se pořád něco objevovat a překonávat sama sebe.

Co ti vadí na ostatních lidech?

Na tuhle otázku není jednoduché odpovědět, protože je toho spousta. Vadí mi, že v dnešní době se my jako lidé nedokážeme respektovat. Soudíme a kritizujeme se navzájem. Mrzí mě to, že spousta mladých nemá úctu ke starším. Lidé by měli dost přemýšlet o tom, jací jsou a co by mohli zlepšit, aby se i oni cítili lépe. Někdy je důležité se nekoukat jen na sebe, ale vzít se i do jiných osob okolo. Momentálně je pro mě těžké si s někým porozumět. Přála bych si více moudrosti a lásky v okolí. Více radosti a úsměvu. Také bych si přála, aby lidé rozdávali radost kolem sebe a nebáli se projevit pozitivní věci a názory. Je to jedna z věcí, která je v životě podle mě důležitá a chybí to tu.

Zažil jsi někdy nějaký trapas?

Trapasů se mi určitě stalo spoustu, ale zrovna si vzpomenout je sranda. Co si asi vybavím je to, že na první základce jsem měla poprvé hezké boty na klínku a chtěla jsem se pochlubit. Jak jsem si to hezky v jídelně kráčela s tácem, smekla jsem se po mokré louži a doslova jsem s tím vším, i sebou bouchla na zem. Potom už jsem se tam nechtěla ani ukázat. Vidělo to tenkrát spoustu lidí, ale důležité je, že i když jsou tyhle situace nepříjemné, hlavní je se tomu zasmát a tolik to neřešit.

Jaké je tvoje životní krédo?

“Odsuzovat druhé je vždycky nesprávné, protože nikdo nemůže nikdy vědět, co se odehrálo a odehrává v duši jiného člověka.” - L. N. Tolstoj

Co bys vzkázal žákům naší školy?

Vzkázala bych, aby se chovali rozumně a s úctou. Aby se tam všichni snažili respektovat a nedělat si naschvály. Učte se, užívejte si čas s kamarády a hlavně buďte veselí a dělejte, co vás baví. Snažte se a ze špatných známek si nic nedělejte. Hlavu vzhůru, každému nejde všechno. :)

Vzpomínáš na náš školní časopis? Jak se ti líbil? Máte nějaký na nové škole?

Samozřejmě. Úžasný časopis, který vedou úžasní lidé. Mám ho moc ráda a vážím si toho, že mám možnost se k němu vrátit. My na naší škole myslím žádný nemáme. Je to škoda.

A nyní stručně

Oblíbené jídlo:

sushi

Oblíbená filmová pohádka:

Želvy Ninja

Oblíbený film:

Le Mans '66

Oblíbený autor (kniha) z dětství:

Astrid Lindgrenová, kniha Madynka

Oblíbený autor (kniha):

Shari Lapena, všechny její kriminálky jsou úžasné

Oblíbený herec/herečka:

Christian Bale a Jim Carrey

Oblíbený zpěvák/zpěvačka:

momentálně asi Dan Reynolds (Imagine Dragons) a Chris Martin (Coldplay)

Oblíbený předmět ve škole:

Literatura, Biologie, Dějepis/Dějiny umění

Rozhovor

se zpěvačkou Bárou Basikovou

Vzpomínáte ráda na školní léta?

Moc. To si člověk uvědomí vždycky až v dospělosti, jak krásný a bezstarostný čas to byl, jak malé starosti tehdy měl. A v mém případě i to, jak báječné učitele jsem měla.

Jaké předměty patřily k Vaším nejoblíbenějším?

Samozřejmě hudebka a potom český jazyk a literatura. Taky trochu zeměpis. Ale s čím jsem zápasila, to byla matematika, fyzika a chemie, to mě nebavilo a ani nezajímalo.

Měla jste oblíbenou učitelku (učitele)?

Ano. V osmé třídě jsme měli báječnou, milou a hodnou paní učitelku právě na matematiku. Přesto, že mi ten předmět nešel, měla jsem paní učitelku hrozně ráda a mrzelo mě, že zrovna v jejím předmětu mám špatné výsledky a známky.

Máte nějakou vtipnou historku ze školních lavic?

Třeba napovídání spolužákům, kteří byli zrovna zkoušeni na stupínku, se většinou neobešlo bez legrace, protože zkoušený někdy přesně neporozuměl náповědě a řekl úplný nesmysl, ale tvářil se u toho jako suverén, že to ví zcela přesně.

Jaké bylo Vaše vysněné povolání?

Od dětství jsem si přála být zpěvačkou. Myslela jsem to vážně. Netušila jsem ale, jak těžké to bude.

Co děláte ve volném čase? Jakého máte koníčka?

Moc ráda čtu, mám oblíbené hlavně české autory, mám ráda filmy, výstavy a galerie, ráda cestuju a ráda jsem v přírodě.

Co byste vzkázala žákům naší školy?

Že je v současné době obdivuji za to, jak byli schopni zvládat distanční výuku online a jak si uměli poradit. A moc bych jim přála, aby se mohli věnovat svým koníčkům, zálibám a kroužkům.

A nyní stručně

Oblíbené jídlo:

bramborové knedlíky

Oblíbená filmová pohádka:

Šíleně smutná princezna

Oblíbený film:

Pelíšky

Oblíbený autor (kniha) z dětství:

Josef Čapek

Oblíbený autor (kniha):

Alena Mornštajnová

Oblíbený zpěvák/zpěvačka:

Matěj Ruppert

Oblíbené motto:

Krize je šance

Slavné osobnosti zdraví Bědu

Tentokrát herci Klicperova divadla

Grdečně poháním
všechny čtenáře časopisu
Běda ☺
Zora Valchařová
Poulová

Zora Valchařová Poulová

Zdravím investigativní
možnosti z Bědy!
Anna Tomanová

Anna Tomanová

Čtenářům Bědy
srdečně
Filip Richtermoc

Filip Richtermoc

Čtenářům časopisu
BĚDA
William
Valerián *

William Valerián

Havraní křídla

Příběh na pokračování, 2. část

Autorka: Sofie Šmídová, VIII. C

Vyběhl jsem ze školy a s velkým úsměvem na tváři jsem pospíchal k mému obydlí. Hodil jsem věci na postel a padl vedle hromádky oblečení. Zhluboka jsem dýchal. Posadil jsem se a zahleděl se na kupičku završenou morovou maskou. Neodolal jsem pokušení a masku si navlékl. Byla těsná a divně zapáchala jakoby po octu a nějakých dalších věcech. Svlékl jsem si košili a nasadil si horní část oděvu, která připomínala ženské šaty. Chtěl jsem se podívat na svoje tělo, jenže dlouhý zobák masky mi zavazal. Zlostně jsem si masku svlékl z hlavy a odhodil ji na lůžko. Obléci si kalhoty bylo o něco horší. Byly úzké a když jsem se do nich konečně nasoukal, začal jsem mít obavy, že už je nesundám. Navlékl jsem si na hlavu zvláštní šátek a až na něj masku. Bylo to, jako když se mi jako malému zasekla hlava ve vědru a nešla vytáhnout.

Když jsem promluvil, ozval se dutě znějící zvuk. Na posteli ale ležela ještě jedna věc... Klobouk. Posadil jsem si ho navrch hlavy a zatočil se uprostřed světnice. Ze starých kalhot jsem si vytáhl pásek a uvázal si ho kolem pasu. Ještě jsem popadl měšec s pařížskými librami a vyrazil do města.

Hleděl jsem na pulty stánků s bylinkami a přemýšlel, jestli by se mi nějaké nehodily. „Také ranhojič?“ zeptal se mě dutý hlas za mými zády. Otočil jsem se a spatřil muže ve stejném obleku jako já, jenže s podivně poškrábanou maskou a holí v levé ruce. Němě jsem pokýval hlavou. Muž ke mně napřáhl ruku a spustil veselým tónem: „Rainhard, jméno mé.”

Ze školy

Prevence násilí

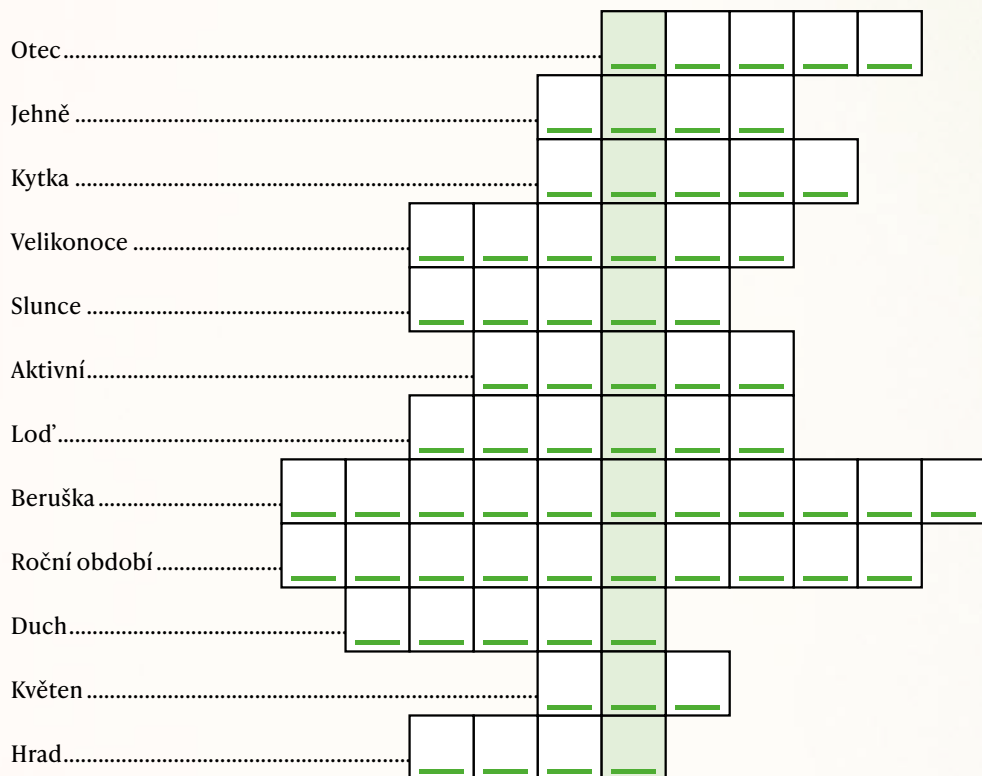
malý kvíz

Autor: Mgr. Pavel Dobšíček

- Jak se odborně nazývá násilný způsob dosahování cíle?**
 - afekt
 - agrese
 - intuice
 - asertivita
- Jak se nazývá zlomyslné psychické a fyzické týrání slabších lidí?**
 - urážka
 - něnavist
 - agresor
 - šikana
- Doplň do věty chybějící slovo: V důsledku násilného chování může být poškozena.....člověka a jeho zdraví.**
 - svoboda
 - samostatnost
 - důstojnost
 - důvěryhodnost
- Které vlastnosti jsou charakteristické pro oběti šikany?**
 - problémy s navazováním nových přátelství
 - vyhýbání se společnosti
 - oblíba v kolektivu
 - obtíže s komunikací ve skupině
- Jak se nazýváme osobu, která se svým chováním odchyluje od společenských norem?**
 - despota
 - deviant
 - detektiv
 - dirigent

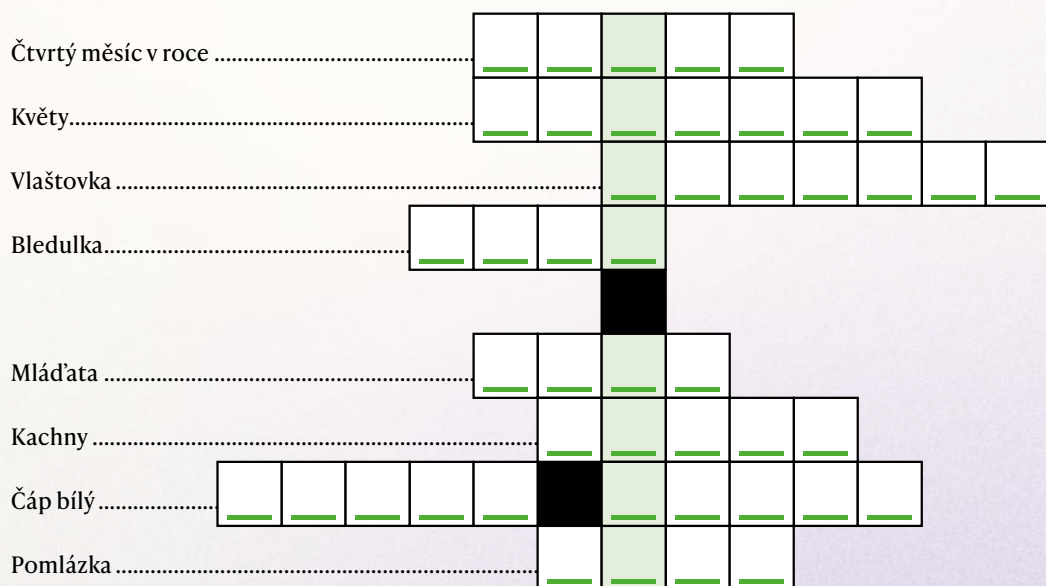
Jarní německá luštěnka

Autorka: Trinh Uong Tuyen, VIII. C

Jarní anglická luštěnka

Autorka: Sofie Šmídová, VIII. C

Jarní květiny

Autorka: Tereza Čadová, V. A

Vyhledej 9 jarních květin

A	S	N	Ě	Ž	E	N	K	A	D	M
B	O	A	Í	O	Ú	F	Z	Q	A	N
L	K	R	Y	K	É	P	I	C	T	H
E	H	C	L	I	M	O	E	U	U	S
D	G	I	O	U	U	Š	J	K	L	U
U	Z	S	K	L	K	I	Ů	B	P	K
L	F	H	Y	A	C	I	N	T	Á	O
E	V	D	V	O	I	Ž	J	I	N	R
K	C	C	P	Z	O	Ů	K	O	M	K
H	S	D	M	I	K	R	Á	S	A	N
L	P	A	M	P	E	L	I	Š	K	A

Sudoku

Autorka: Trinh Uong Tuyen, VIII. C

2							4	7
4	9	6		7				
7		3	2	4	8		9	1
	2	7	5					
				1				
5	3		6			4		9
					1	8	7	3
1	8	5		3	6			
	7		9		2	1	6	5

Jarní kvíz

Autorka: Anička Uong, VIII. C

1. Jak se jmenuje první člověk, který přistál na Měsíci?
a) Marcel Albini
b) Neil Armstrong
c) Lindsey Vonnová

2. Jak se jmenuje první pes, který byl na Měsíci?
a) Amálka
b) Max
c) Lajka

3. Jak se německy řekne podzim?
a) Jahreszeit
b) Herbst
c) März

4. Kolik má rok 2023 dní?
a) 365
b) 356
c) 366

5. Jakou má barvu levandule?
a) modrou
b) fialovou
c) růžovou

Doplň hlavní města těchto států

Autorka: Katka Krátká, VIII.A ZŠ Dobrovského

Dánsko.....

Norsko.....

Německo.....

Řecko.....

Portugalsko.....

Švýcarsko.....

Srbsko.....

Irsko.....

Slovensko.....

Rakousko.....

Rusko.....

Španělsko.....

Bulharsko.....

Francie.....

Lichtenštejsko.....

Výherci z minulého čísla

Lambada, str. 2

1. místo: Anička Uong, VIII. C
2. místo: Jana Řehořová, VI. A
3. místo: Jirka Holub, V. A

1. obrázek na vybarvení, str. 3

1. místo: Lukáš Krč, I. A
2. místo: Vítek Parent, II. B
3. místo: Barunka Hegerová, II. A

2. obrázek na vybarvení, str. 3

1. místo: Maruška Uong, V. A
2. místo: Jana Řehořová, VI. A
3. místo: Sofie Šemberová, VIII. A

Okénko do světa deskových her, str. 20

modrou, 2–4 hráči, 90 postav, Kámen času

1. místo: Jirka Holub, V. A
2. místo: Vojtěch Krátký, V. B ZŠ Dobrovského
3. místo: Viktorie Břízová, VI. B

Sportovní kvíz, str. 20

1c, 2a, 3c, 4a, 5b, 6a, 7c, 8b, 9d, 10a, 11c

1. místo: Sofie Šemberová, VIII. A
2. místo: Vojtěch Krátký, V. B ZŠ Dobrovského
3. místo: Anežka Skalická, V. B

Mikulášská osmisměrka, str. 21

Noc svatého Mikuláše

1. místo: Tereza Holubová, VIII. A
2. místo: Honza Vu Manh
3. místo: Hana Kolomazníková, VII. B

Literární luštěnka, str. 22

Personifikace

1. místo: Hana Kolomazníková, VII. B
2. místo: Lukáš Krč, I. A
3. místo: Vítek Parent, II. B

Anglická luštěnka, str. 22

Polar fox

1. místo: Sofie Šmídová, VIII. C
2. místo: Anna Vindušková, IV. B
3. místo: Terka Páníková, IV. A

Německá luštěnka, str. 22

Schneemann

1. místo: Jan Holub, III. A
2. místo: Sofie Šmídová, VIII. C
3. místo: Tereza Páníková, IV. A

Fyzikální luštěnka, str. 23

Veličiny

1. místo: Jana Řehořová, VI. A
2. místo: Vojtěch Krátký, V. B ZŠ Dobrovského
3. místo: Anna Vindušková, IV. B

Všechna řešení soutěží vhazujete do Bédovy schránky do středy 3. května 2023.

Pozor: U každého řešení soutěže nezapomeňte napsat své jméno, příjmení a třídu, poznačte i název soutěže, kvízu či tajenky.

UniCredit Bank

symbiom.
LEARNING FROM NATURE

SANELA
we make water cool

TISK
TISKÁRNA
LANŠKROUN

KYOCERA
AVANT

KOMFI

Stepa

Ing. Adéla
Šperlichová
daňový
poradce

EUROPLAST CZ

SCHOTT

Školní časopis Běda vychází 4x do roku. Vydává: Základní škola Lanškroun, B. Smetany 460, 563 01 Lanškroun, IČO: 61234176. E-mail: beda@zsbs.cz
Vydáno v Lanškrouně dne 2. února 2023. Uzávěrka dalšího čísla je středa 3. května 2023. Tisk zajišťuje: TG TISK s. r. o., 5 května 1010, 563 01 Lanškroun.
Evidenční číslo: MK ČR E 22723.

Toto i starší vydání časopisu můžete zhlédnout na www.zsbs.cz/casopis-beda

Své příspěvky můžete posílat také na náš e-mail beda@zsbs.cz